

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณี การแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ท. และบริษัท น.

ระหว่าง	บริษัท ท.	ผู้ประกอบการธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ
	บริษัท น.	ผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

การแจ้งผลการรวมธุรกิจ

ด้วยบริษัท ท. ได้ยื่นแบบแจ้งผลการรวมธุรกิจ พร้อมเอกสารหลักฐานตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ เพื่อขอแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ท. และบริษัท น. ซึ่งได้กระทำการรวมธุรกิจ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๖ ต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยได้แจ้งผลการรวมธุรกิจภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงที่ใช้ในการพิจารณาการแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ท. และบริษัท น. มีรายละเอียดดังนี้

๑. ข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจ

๑.๑ ผู้ประกอบการธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ

บริษัท ท. เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx จดทะเบียนนิติบุคคลในประเทศไทย ประกอบธุรกิจการประกันวินาศภัย มีรายได้รวมในปี ๒๕๖๕ จำนวน x,xxx,xxx,xxx บาท โดยบริษัท ท. มีบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ (Single Economic Entity) คือ

บริษัท ท.๑ เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย ประกอบธุรกิจให้บริการในการจัดการเกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้องจากประกันภัย ในปี ๒๕๖๕ มีรายได้เกิดขึ้นในประเทศไทย จำนวน xx,xxx,xxx บาท

๑.๒ ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

บริษัท น. เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxx จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย และจดทะเบียนภายใต้กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ประกอบธุรกิจการประกันวินาศภัย มีรายได้รวมในปี ๒๕๖๕ จำนวน x,xxx,xxx,xxx บาท

๒. ข้อมูลการรวมธุรกิจ

บริษัท ท. ได้ทำการเข้าซื้อหุ้นจำนวนร้อยละ ๗๕.๒๗ ราคาหุ้นละ xxx บาท ในบริษัท น. ซึ่งถือเป็นบริษัทที่จดทะเบียนและอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยวิธีการทำ ข้อเสนอซื้อหุ้นทั้งหมดในบริษัท น. ซึ่งระยะเวลาได้รับซื้อได้สิ้นสุดในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖

๓. โครงสร้างผู้ถือหุ้นหลังการรวมธุรกิจ

ภายหลังการรวมธุรกิจ บริษัท ท. เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ในบริษัท น. ในสัดส่วนร้อยละ ๗๕.๒๗

๔. ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจ

เมื่อพิจารณาลักษณะการประกอบธุรกิจ ฝ่ายผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ คือ บริษัท ท. พบว่า ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย และมีบริษัท ท.๑ ซึ่งเป็นบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบาย หรืออำนาจสั่งการ (Single Economic Entity) ประกอบธุรกิจให้บริการในการจัดการเกี่ยวกับการใช้สิทธิ์ เรียกร้องจากประกันภัย

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ คือ บริษัท น. เมื่อพิจารณาลักษณะการประกอบธุรกิจ พบว่า ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

ดังนั้น สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจในกรณีนี้ คือ ตลาดธุรกิจประกันวินาศภัย เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีความทับซ้อนกันของผู้ประกอบธุรกิจ

๕. ขอบเขตตลาด

๕.๑ ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องเนื่อง (Relevant Product Market)

การประกันภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ การประกันชีวิต (Life Insurance) และการประกันวินาศภัย (Non-Life Insurance) โดยธุรกิจการประกันภัย ทั้ง ๒ ประเภท มีหลักเกณฑ์และการกำกับดูแลภายใต้กฎหมายที่แตกต่างกัน การประกอบธุรกิจประกันชีวิต อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ พ.ร.บ. ประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ พ.ร.บ. ประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ได้สรุปคำจำกัดความถึงการประกันโดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทหลัก คือ ประกันวินาศภัยและประกันชีวิต ดังต่อไปนี้

๑) ประกันวินาศภัย (Non-Life Insurance) ความหมายของการประกันวินาศภัย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๖๑ และมาตรา ๘๖๙ มีคำจำกัดความว่า “สัญญาการประกันวินาศภัย คือ สัญญาซึ่งผู้รับประกันวินาศภัยตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันวินาศภัย เมื่อมีความเสียหายใด ๆ เกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงความสูญเสียในสิทธิผลประโยชน์หรือรายได้ที่อาจจะประมาณ ความเสียหายหรือความสูญเสียเหล่านั้นเป็นเงินได้ ทั้งนี้ผู้เอาประกันวินาศภัยตกลงจะส่งเบี้ยประกันให้แก่ผู้รับประกันวินาศภัยเป็นการตอบแทน”

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การประกันวินาศภัย (Non-life Insurance) หมายถึง การที่ “ผู้รับประกันภัย” ทำสัญญายินยอมตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือชดใช้เงินจำนวนหนึ่งกรณีเกิดความสูญเสียหรือเสียหายต่อทรัพย์สินที่ได้เอาประกันภัยไว้ ซึ่งความเสียหายนั้นสามารถประเมินมูลค่าหรือกำหนดเป็นวงเงินได้ รวมทั้งความเสียหายจากการสูญเสียในสิทธิผลประโยชน์หรือรายได้

โดย “ผู้เอาประกันภัย” ต้องชำระเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัย หลักการสำคัญของการประกันวินาศภัย คือ ความเสียหายที่เกิดขึ้น จะถือว่าเป็นวินาศภัยก็ต่อเมื่อเป็นความเสียหายที่สามารถประเมินเป็นมูลค่าได้ อาทิ ความเสียหายที่เกิดจากการถูกรถชนได้รับบาดเจ็บ ไม่ว่าจะ เป็น คาร์ณนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ค่ายา ค่ารักษาพยาบาล รวมทั้งค่าเสียเวลาเนื่องจากการได้รับบาดเจ็บไม่สามารถทำงานได้ ฯลฯ ความเสียหายเหล่านี้ล้วนแต่เป็นความเสียหายที่คำนวณเป็นเงินได้ทั้งสิ้น จึงถือว่าเป็นวินาศภัย

พิจารณาการทดแทนกันทางด้านอุปสงค์ พบว่า ในมุมมองของลูกค้ำหรือผู้เอาประกันภัยนั้น ประกันชีวิตและประกันวินาศภัยมีความต่างกัน ซึ่งประกันภัยทั้งสองประเภท สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การใช้บริการของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ประกันชีวิตเป็นประกันที่ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนเมื่อเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ในขณะที่ประกันวินาศภัยจะคุ้มครองเมื่อเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เอาประกัน ทำให้ประกันชีวิตและประกันวินาศภัยไม่สามารถทดแทนกันได้ในด้านอุปสงค์

พิจารณาการทดแทนกันทางด้านอุปทาน พบว่า ประกันชีวิตและประกันวินาศภัย อยู่ภายใต้กฎหมายต่างฉบับ และผู้รับประกันภัยจะต้องขอใบอนุญาตจาก คปภ. แยกต่างหากจากกัน ตามวัตถุประสงค์ของการประกอบธุรกิจ ทำให้ประกันชีวิตและประกันวินาศภัยไม่สามารถทดแทนกันได้ ในด้านอุปทาน

ดังนั้น จึงกำหนดให้ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรวมธุรกิจในครั้งนี้ คือ ตลาดธุรกิจประกันวินาศภัย

๕.๒ ตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง (Relevant Geographic Market)

เมื่อพิจารณาขอบเขตตลาดภูมิศาสตร์ พบว่า ธุรกิจประกันวินาศภัยมีช่องทางการจัดจำหน่ายกรมธรรม์ประกันภัยที่หลากหลาย อาทิ ผ่านช่องทางตัวแทน นายหน้า และรูปแบบออนไลน์ อีกทั้งยังมีการให้บริการที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศไทย และเงื่อนไขในการให้บริการมีลักษณะที่เหมือนกัน ในทุกพื้นที่ ดังนั้น ขอบเขตตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องคือ ระดับประเทศไทย

๖. ส่วนแบ่งตลาด

ตลาดธุรกิจประกันวินาศภัย ปี ๒๕๖๕ ก่อนและหลังการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ท. และบริษัท น. พบว่า ตลาดธุรกิจประกันวินาศภัยมีผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุดคือ บริษัท ว. คิดเป็นร้อยละ xx.xx รองลงมาคือ บริษัท ค. และบริษัท ก. คิดเป็นร้อยละ xx.xx และ xx.xx ตามลำดับ โดยก่อนการรวมธุรกิจ บริษัท ท. มีส่วนแบ่งตลาดคิดเป็นร้อยละ x.xx และภายหลังการรวมธุรกิจ บริษัท ท. (ผู้ประกอบการธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ) มีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ x.xx ทั้งนี้ ผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบการธุรกิจสามารถรวม (CR๓) เท่ากับ ๓๗.๒๗ และไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ตลาดข้างต้น จึงไม่มีผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ “ผู้ประกอบการที่กระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ” ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ กำหนดว่า “การรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง หมายความว่า การรวมธุรกิจที่ยอดเงินขายของผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งหรือของผู้ประกอบการที่จะรวมธุรกิจในตลาดใดตลาดหนึ่งรวมกันตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป และไม่ก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด”

ประเด็นวินิจฉัย

การรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ท. และบริษัท น. ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

โดยมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยดังนี้

๑. ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ มีสถานะเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๒. การรวมธุรกิจดังกล่าวมีลักษณะเป็นการรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๓. การรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง หรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการที่หนึ่ง คือ ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ มีสถานะเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท ท. และบริษัท น. ได้จัดตั้งบริษัทในประเทศไทย เพื่อประกอบธุรกิจในประเทศไทย จึงถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการที่สอง คือ การรวมธุรกิจดังกล่าวมีลักษณะเป็นการรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้พิจารณาการรวมธุรกิจเห็นว่าบริษัท ท. เข้าซื้อหุ้นสัดส่วนร้อยละ ๗๕.๒๗ ด้วยวิธีการทำคำเสนอซื้อ (Tender Offer) ในบริษัท น. ซึ่งเป็นการเข้าซื้อหรือได้มาซึ่งหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง ณ สิ้นวันใดวันหนึ่ง เพิ่มขึ้นถึงหรือเกินกว่าร้อยละสิบห้าขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ประกอบธุรกิจอื่น ที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามข้อ ๔ (๑) ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการเข้าซื้อหลักทรัพย์หรือหุ้น เพื่อควบคุมนโยบายการบริหารธุรกิจ การอำนวยความสะดวก หรือการจัดการที่เป็นการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงมีลักษณะเป็นการรวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการที่สาม คือ การรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง หรือไม่

จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจในกรณีนี้ คือ ตลาดธุรกิจประกันวินาศภัย ในระดับประเทศไทย พบว่า ทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ ไม่มีผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดในตลาดดังกล่าว เนื่องจากไม่มีผู้ประกอบธุรกิจรายใดที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป ตามข้อ ๓ (๑) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ และไม่มีผู้ประกอบธุรกิจสามรายแรกที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมารวมกันเกินกว่าร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป ในตลาดใดตลาดหนึ่ง ตามข้อ ๓ (๒) ของประกาศดังกล่าว ต่อมาเมื่อพิจารณายอดเงินขายในตลาดที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจมียอดเงินขายรวมกันเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท ในตลาดธุรกิจประกันวินาศภัย

จึงถือว่าการรวมธุรกิจดังกล่าวเป็น “การรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง” ตามความในข้อ ๓ ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑

เมื่อการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ท. และบริษัท น. เป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง จึงเข้าองค์ประกอบที่จะต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ บริษัท ท. และบริษัท น. ซึ่งกระทำการรวมธุรกิจเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๖ ได้แจ้งผลการรวมธุรกิจเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ ถือเป็นการแจ้งผลการรวมธุรกิจภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า มีมติเอกฉันท์รับทราบการแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ท. และบริษัท น. ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖